

Posolstvo Svätého Otca na Pôstne obdobie 2022

„*Neúnavne konajme dobro, lebo ak neochabneme, budeme v pravom čase žat'. Kým teda máme čas, robme dobre všetkým*“ (Gal 6, 9 – 10a)

Drahí bratia a sestry,

Pôstna doba je najvhodnejším časom na osobnú aj spoločenskú obnovu, ktorá nás povedie k Ježišovej Veľkej noci, jeho smrti a zmŕtvychvstaniu. Na našej pôstnej ceste v roku 2022 bude pre nás dobré, ak sa zamyslíme nad výzvou sv. Pavla Galat'anom: „*Neúnavne konajme dobro, lebo ak neochabneme, budeme v pravom čase [kairos] žat'. Kým teda máme čas, robme dobre všetkým*“ (Gal 6, 9 – 10a).

1. Sejba a žatva

V týchto slovách nám apoštol pripomína obraz sejby a žatvy, ktorý mal Ježiš tak rád (porov. Mt 13). Sv. Pavol spomína *kairos*, teda čas, ktorý je s ohľadom na žatvu najvhodnejší na siatie dobra. Ktorý čas je to pre nás? Zaiste Pôstne obdobie, no rovnako aj celý náš pozemský život, ktorého je pôst obrazom.¹ V našom živote príliš často prevláda chamtivosť a pýcha, túžba vlastniť, zhromažďovať a konzumovať, ako to vidíme u človeka z evanjeliového podobenstva, ktorý si myslel, že jeho život je bezpečný a šťastný, lebo si nashromaždil vo svojich sýpkach veľkú úrodu (porov. Lk 12, 16 – 21). Pôstna doba nás vyzýva k obráteniu, ku zmene zmýšľania, aby pravda a krása života nespočívali natoľko vo vlastní, ako skôr v dávaní; ani nie tak v zhromažďovaní, ako v rozsievaní dobra a delení sa oň.

Prvým rozsievateľom je sám Boh, ktorý v skutku veľkodušne „pokračuje v rozsievaní semienok dobra medzi ľuďmi“.² Počas Pôstneho obdobia sme všetci pozvaní odpovedať na Boží dar tým, že prijmemo jeho „živé a účinné“ slovo (porov. Hebr 4, 12). Vytrvalé počúvanie Božieho slova rozvíja v nás otvorenosť a vnímavosť pre jeho pôsobenie (porov. Jak 1, 21), ktoré robí náš život plodným. Už toto nám robí radosť, no ešte väčšiu radosť prináša pozvanie stať sa „Božími spolupracovníkmi“ (1 Kor 3, 9) tým, že budeme dobre využívať prítomný čas (porov. Ef 5, 16), aby sme aj my rozsievali semená dobra. Toto

¹ Porov. SV. AUGUSTÍN: Serm. 243, 9,8; 270, 3; En. in Ps. 110, 1.

² FRANTIŠEK: encyklika *Fratelli tutti*, 54

pozvanie rozsievať dobro však nemáme chápať ako bremeno, ale ako milosť, ktorou nás Stvoriteľ chce aktívne zapojiť do svojej plodnej veľkodušnosti.

A čo žatva? Či nesejme preto, aby sme mohli žať úrodu? Zaiste! Sám sv. Pavol zdôrazňuje úzke spojenie medzi sejbou a žatvou, keď hovorí: „*Kto skúpo seje, skúpo bude aj žať; kto seje štedro, štedro bude aj žať*“ (2 Kor 9, 6). O akú žatvu tu však ide? Prvé ovocie zasiatého dobra sa ukazuje v nás samých a v našich každodenných vzťahoch aj v tých najmenších dobrých skutkoch. U Boha sa nestratí nijaký skutok lásky nech je akokoľvek malý ani nijaká „štedrá námaha“³. Ako strom poznáme po ovocí (porov. Mt 7, 16.20), tak aj život plný dobrých skutkov svieti (porov. Mt 5, 14 – 16) a šíri Kristovu vôňu vo svete (porov. 2 Kor 2, 15). Keď slúžime Bohu oslobodení od hriechu prináša to plody posvätenia na spásu všetkých (porov. Rim 6, 22).

V skutočnosti vidíme vždy len malú časť plodov toho, čo sme zasiali, pretože podľa evanjeliového príslovia „*jeden rozsieva a druhý žne*“ (Jn 4, 37); no práve vtedy, keď sejeme pre dobro druhých, podieľame sa na Božej veľkodušnej láske: „Je veľmi vznešené spúšťať procesy s nádejou na tajomnú silu zasiatého dobra, ktorých ovocie budú zbierať druhí.“⁴ Siatie dobra pre druhých nás oslobodzuje od úzkej logiky osobného zisku, napĺňa naše skutky nezištnosťou a tak nás včleňuje do nádhernej panorámy Božích láskyplných plánov.

Božie slovo ešte rozširuje náš pohľad a dvíha ho: hovorí nám, že tá skutočná žatva je eschatologická; žatva v posledný deň, ktorý sa nikdy nekončí. Definitívna úroda nášho života a konania je „*úrodou pre večný život*“ (Jn 4, 36), ktorá bude naším „*pokladom v nebi*“ (Lk 12, 33; 18, 22). Sám Ježiš, keď chce ilustrovať tajomstvo svojej smrti a zmŕtvychvstania (porov. Jn 12, 24), používa obraz semena, ktoré v zemi odumiera, aby prinieslo ovocie; a sv. Pavol opäť používa tento obraz, keď hovorí o vzkriesení nášho tela: „*Seje sa porušiteľné, vstáva neporušiteľné; seje sa potupené, vstáva slávne; seje sa slabé, vstáva mocné; seje sa telo živočíšne, vstáva telo duchovné*“ (1 Kor 15, 42 – 44). Táto nádej na vzkriesenie je veľkým svetlom, ktoré zmŕtvychvstalý Kristus prináša svetlu: „*Ak len v tomto živote máme nádej v Kristovi, sme najúbohejší zo všetkých ľudí. Ale Kristus vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých*“ (1 Kor 15, 19 – 20). Aby aj tí, ktorí sú s ním vnútorne spojení v láske, „*stali sa mu podobnými v smrti*“ (Rim 6, 5) a boli s ním spojení aj pri vzkriesení pre večný život (porov. Jn 5, 29): „*Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca*“ (Mt 13, 43).

2. „Neúnavne konajme dobro“

³ FRANTIŠEK: apošt. exhort. *Evangelii gaudium*, 279.

⁴ FRANTIŠEK: encyklika *Fratelli tutti*, 196.

Kristovo zmŕtvychvstanie oživuje pozemské nádeje tou „veľkou nádejou“ na večný život a už do terajšieho času vnáša semeno spásy.⁵ Zoči-voči trpkému sklamaniu z toľkých zmarených snov, obavám z výziev, ktoré nám hrozia, a sklúčenosti z našich biednych prostriedkov, máme pokušenie uzavrieť sa vo vlastnom sebeckve a hľadať útočisko v ľahostajnosti voči utrpeniu druhých. V skutočnosti majú totiž aj naše najlepšie zdroje svoje limity: „*Ustáva mládež a omdlieva a junač podlomená padá*“ (Iz 40, 30). Avšak Boh „*dáva silu ukonanému a bezmocnému dá veľkú zdatnosť*. [...] *Tí však, čo dúfajú v Pána, dostávajú novú silu, získavajú krídla ako orly, utekať budú a neustanú, budú putovať a neomdlejú*“ (Iz 40, 29.31). Pôstne obdobie nás vyzýva, aby sme znovu vložili svoju dôveru a nádej v Pána (porov. *1 Pt* 1, 21), lebo len s pohľadom upretým na zmŕtvychvstalého Ježiša Krista (porov. *Hebr* 12, 2) môžeme prijať výzvu apoštola Pavla: „*Neúnavne konajme dobro*“ (*Gal* 6, 9).

Neúnavne sa modlime. Ježiš učil, že je potrebné „*stále sa modliť a neochabovať*“ (*Lk* 18, 1). Potrebujeme sa modliť, pretože potrebujeme Boha. To, že si vystačíme sami, je len nebezpečná ilúzia. Ak pandémia zvýšila povedomie o našej osobnej i spoločenskej krehkosti, nech nám toto Pôstne obdobie umožní zakúsiť útechu z viery v Boha, bez ktorého nemôžeme obstáť (porov. *Iz* 7, 9). Nik sa nespasí sám, pretože všetci sme v búrkach dejín na jednej lodi,⁶ no predovšetkým nik sa nespasí bez Boha, lebo iba veľkonočné tajomstvo Ježiša Krista víťazí nad temnými vodami smrti. Viera nás neušetrí od ťažkostí života, ale umožní nám čeliť im v spojení s Bohom v Kristovi, vo veľkej nádeji, ktorá nesklame a ktorej príslubom je láska, Bohom „*rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého*“ (*Rim* 5, 1 – 5).

Neúnavne vykoreňujme zlo z našich životov. Telesný pôst, ku ktorému nás Pôstne obdobie pozýva, nech posilní nášho ducha v boji proti hriechu. *Neúnavne prosme o odpustenie vo sviatosti pokánia a zmierenia*, s vedomím, že Boha nikdy neunaví odpúšťanť nám.⁷ *Neúnavne bojujme proti žiadostivosti*, slabosti, ktorá nás vedie k egoizmu a ku každému zlu a ktorá počas stáročí našla rôzne spôsoby, ako uvrhnúť ľudí do hriechu.⁸ Jedným z nich je riziko závislosti od digitálnych médií, ktorá ochudobňuje ľudské vzťahy. Pôstne obdobie je najvhodnejším časom na to, aby sme sa postavili proti týmto nástrahám a pestovali namiesto toho integrálnu formu ľudskej komunikácie,⁹ spočívajúcu v „reálnych stretnutiach“,¹⁰ zoči-voči.

⁵ Porov. Benedikt XVI.: encyklika *Spe salvi*, 3; 7

⁶ Porov. FRANTIŠEK: *Mimoriadna modlitba v čase epidémie/pandémie* (27. marca 2020).

⁷ Porov. FRANTIŠEK: *Anjel Pána* 17. marca 2013.

⁸ Porov. FRANTIŠEK: encyklika *Fratelli tutti*, 166.

⁹ Porov. *tamže*, 43.

¹⁰ *Tamže*, 50.

Neúnavne konajme dobro v činorodej láske k blížnemu. Počas tohto Pôstneho obdobia dávajme s radosťou milodary (porov. *2 Kor 9, 7*). Boh, „čo dáva rozsievateľovi semeno a chlieb na jedenie“ (*2 Kor 9, 10*), každému z nás zaistí nielen to, aby sme sa mali čím nasýtiť, ale aj to, aby sme vedeli byť veľkodušní v konaní dobra pre druhých. Hoci je pravda, že celý náš život je časom na rozsievanie dobra, využime zvlášť toto Pôstne obdobie nato, aby sme sa postarali o tých, ktorí sú nám nablízku, a aby sme sa priblížili tým bratom a sestram, ktorí boli na ceste životom zranení (porov. *Lk 10, 25 – 37*). Pôstne obdobie je najvhodnejším časom nato, aby sme vyhľadávali a neobchádzali tých, čo sú v núdzi; aby sme oslovili a neignorovali tých, čo potrebujú načúvajúce uši a dobré slovo; aby sme navštívili a nenechali osamotených tých, čo trpia samotou. Uvádžajme do života výzvu konať dobro *pre všetkých* a nájdime si čas milovať tých najmenších a najbezbrannejších, opustených a opovrhovaných, i tých, ktorí sú diskriminovaní a odsúvaní.¹¹

3. „Ak neochabneme, budeme v pravom čase žat“

Pôstny čas nám každoročne pripomína, že „dobro, tak ako láska, spravodlivosť a solidarita sa nedosahuje raz a navždy; musia sa získavať každý deň“.¹² Prosme teda Boha o trpezlivú vytrvalosť roľníka (porov. *Jak 5, 7*), aby sme neprestajne konali dobro, krok za krokom. Ak padneme, vystrime ruku k Otcovi, ktorý nás vždy zodvihne. Ak sme sa stratili, oklamaní zvodmi zlého, neotáľajme s návratom k Bohu, ktorý „mnoho odpúšťa“ (*Iz 55, 7*). V tomto čase obrátenia, posilňovaní Božou milosťou a spoločenstvom Cirkvi, neochabujme v rozsievaní dobra. Pôst pripravuje pôdu, modlitba ju zavlažuje, láska oplodňuje. Vo viere máme istotu, že „ak neochabneme, budeme v pravom čase žat“ a že s darom vytrvalosti získame prisľúbené dobrá (porov. *Hebr 10, 36*) pre spásu nás i druhých (porov. *1 Tim 4, 16*). Keď preukazujeme bratskú lásku každému, spájame sa s Kristom, ktorý dal svoj život za nás (porov. *2 Kor 5,14 – 15*), a vopred okusujeme radosť nebeského kráľovstva, v ktorom Boh bude „všetko vo všetkom“ (*1 Kor 15, 28*).

Nech nám Panna Mária, z ktorej lona vzišiel Spasiteľ a ktorá všetky veci uchovávala vo svojom srdci (*Lk 2,19*), vyprosí dar trpezlivosti a nech nám je nablízku svojou materskou prítomnosťou, aby tento čas obrátenia priniesol plody večnej spásy.

V Ríme pri sv. Jánovi v Lateráne 11. novembra 2021, na spomienku sv. Martina z Tours, biskupa.

František

¹¹ Porov. FRANTIŠEK: enyklika. *Fratelli tutti*, 193.

¹² *Tamže*, 11.

Z talianskeho originálu Messaggio del Santo Padre per la Quaresima 2022 preložila Mária Spišiaková.